

Innehåll

Introduktion till apoteksfarmaci – platsbesök på öppenvårdsapotek	1
Inför ditt platsbesök på öppenvårdsapotek	2
När ska jag göra platsbesöket?	2
Hur hittar jag ett apotek som kan ta emot mig?	2
Var hittar jag information om inlämningsuppgifter/vad jag ska göra?	3
Anmälan om ordnad plats	3
Intyg om genomfört platsbesök	3
Efter ditt platsbesök	3
Uppgifter under platsbesöket	4
1 Apoteket ur kundperspektiv	4
2 Apoteket från en apotekares/receptaries synvinkel	6
3 Intervju med en apotekare/receptarie	7
Skriftlig information till mottagande apotek	8
Intyg om genomfört platsbesök på apotek	9

Introduktion till apoteksfarmaci – platsbesök på öppenvårdsapotek

Under kursen ska du göra ett platsbesök på ett apotek under två dagar. Syftet är att du ska introducera dig till grunderna i farmaceutisk praxis på öppenvårdsapotek. Genom tre uppgifter kombineras teori, praktik och dina observationer, iakttagelser och reflektioner. Uppgifterna ska genomföras under platsbesöket och sammanfattas skriftligt för att fungera som underlag på efterföljande diskussionsseminarium.

Kursplanen tar upp följande kursmål som ska uppfyllas genom platsbesöken och efterföljande diskussionsseminariet.

FSR som uppfylls av detta

Beskriva apoteksverksamhet ur ett kundperspektiv och ur farmaceutens perspektiv samt redogöra för och diskutera farmaceutens yrkesroll på apotek

Examination

Deltagande i två dagars platsbesök på öppenvårdsapotek

Obligatoriskt examinerande diskussionsseminarium runt yrkesroll, apotekens verksamhet, m.m.

Inför ditt platsbesök på öppenvårdsapotek

När ska jag göra platsbesöket?

Platsbesöket omfattar 2 dagar på öppenvårdsapotek och ingår i kursen Introduktion till farmaci 5 hp och ska genomföras under denna. Du planerar själv in när du vill göra besöket under kursens tid. Datum för kursen hittar du i Canvas.

Hur hittar jag ett apotek som kan ta emot mig?

Du kontaktar själv ett apotek på din hemort eller någon annanstans där du vill vara. Alla apotekskedjor är kontaktade av kursledningen och det finns en stor vilja från apotekskedjornas ledning att apoteken ska ta emot studenter för dessa studiebesök.

Följande är ett underlag för vad du kan säga till apoteket när du söker en plats. *Skriftlig information finns på sida 8. Skriv ut den sidan och lämna till ansvarig på apoteket.*

Vem är jag?

Jag läser på receptarie/apotekar-programmet i Umeå på första terminen.

Vad ska jag göra?

Jag ska göra två dagars platsbesök på apotek där en del utgörs av observation av apoteket ur ett kundperspektiv. Den andra delen handlar om vad som ingår i apoteksarbete och hur det uppfattas ur ett personalperspektiv. Jag ska även genomföra ett samtal/intervju med en apotekare/receptarie.

Varför detta apotek?

Alla apotekskedjor är kontaktade av kursledningen och det finns en stor vilja från apotekskedjornas ledning att apoteken ska ta emot studenter för dessa platsbesök. Vi får själva ordna våra studiebesöksplatser och jag är mycket tacksam om jag får komma hit. Det är dock ansvarig på apoteket som bestämmer om det är möjligt att ta emot mig.

Vad är syftet med platsbesöket och hur ska det gå till?

Mitt syfte med att vara här är att få en bild av apotek som kärnverksamheten för farmaceutisk utbildning. För att göra detta så önskar jag gå med under två dagar på apoteket. Jag har olika uppgifter så tanken är att jag är i kunddelen av apoteket och i egenvården med någon/några en dag samt i receptur och inne på apoteket en dag. Dessutom hoppas jag att någon kan ställa upp på en kortare diskussion om apotekar-/receptarierollen på apotek.

Viktigt!

Jag är inte här för att kontrollera eller kritisera ert arbete! Jag kommer aldrig heller att nämna några namn eller andra "avslöjande" uppgifter, varken för personer inom apotekskedjan eller i gruppdiskussioner på universitetet efteråt.

Frågor?

Du kan vända dig till kursansvarig Pia Seidel (pia.seidel@umu.se, tel: 090-786 73 80) eller till praktiksamordnare på din apotekskedja för att få veta mer.

Var hittar jag information om inlämningsuppgifter/vad jag ska göra?

Information inklusive syfte med platsbesöket och tillhörande uppgifter finns i denna instruktion och även i Canvas. Läs igenom instruktionen innan du kontaktar apoteket så du har klart för dig vad det är du ska göra.

Anmälan om ordnad plats

Anmälan om vilket apotek du ska besöka görs via inlämningsfunktionen i Canvas.

Den information som ska lämnas:

Apotekets namn,

Apotekets adress inklusive ort,

Kontaktperson på apoteket samt en e-postadress och telefonnummer till kontaktpersonen

Anmälan om plats ska göras så snart som möjligt.

Intyg om genomfört platsbesök

Du skriver ut och tar med intyget som finns i denna handledning. Din kontaktperson på apoteket ska signera intyget den sista dagen på platsbesöket. Du scannar av eller fotar intyget (OBS! Måste vara bra upplösning och goda ljusförhållanden) och lämnar in via Canvas alternativt skickar intyget med post till kursansvarig. Adress finns angiven på intyget.

Efter ditt platsbesök

Under kursens sista vecka kommer ett diskussionsseminarium att genomföras om Farmaceutisk praxis på apotek. Diskussionsseminariet är obligatoriskt och examinerande. För att bli godkänd på seminariet krävs att du deltar aktivt. Grunden för diskussionerna är de tankar som du samlat på dig under platsbesöken. De tre uppgifterna ligger till grund för diskussionerna.

Uppgifter under platsbesöket

Du har tre uppgifter att genomföra under platsbesöket.

1. Apoteket ur kundperspektiv
2. Apoteket från en apotekares/receptaries synvinkel
3. Intervju med en apotekare/receptarie

Dessa tre uppgifter beskrivs nedan i detalj

1 Apoteket ur kundperspektiv

Du ska observera apoteket från en kunds perspektiv. Du rör dig i apotekets kundyta. På ett apotek är det många olika typer av personal, kunder och varor. Du ska under din observation försöka skaffa dig en uppfattning om apotekets struktur och arbetssätt och hur det uppfattas från ett kundperspektiv.

Ca en halv dag har du dina vanliga "civila" kläder på dig och rör dig i apoteket utan att interagera med andra kunder eller personal. För anteckningar diskret och om kunder frågar så ska du svara:

- att du är student på apotekar- eller receptarieprogrammet
- att du observerar på apoteket
- att inga kunder kommer att kunna identifieras

Under andra halvan av dagen kan du med fördel delta i arbetet med att plocka upp varor och lyssna på rådgivningssituationer tillsammans med personal för att på så sätt få en känsla för hur apoteket är strukturerat och var olika saker finns och vilka frågor som kommer. Diskutera med ansvariga på apoteket hur detta kan göras på bästa sätt. Glöm dock inte bort att ha koll på de frågeställningar som du har enligt nedan!

Du sammanfattar observationerna skriftligt enligt punkter i nedanstående observationsmall och använder detta skriftliga material som underlag för diskussionen på seminariet.

Observationsmall för apoteket ur ett kundperspektiv

De punkter som du ska titta på är (några punkter i nedanstående lista bör du titta på direkt när du kommer till apoteket):

Apotekets namn:

Apotekets geografiska placering:

Apotekets ungefärliga storlek i m²:

Ditt första intryck av apoteket innan du går in i själva lokalen

Ditt första intryck?

Vilken framtoning vill apoteket ge?

Vilka varor/tjänster är synliga utifrån?

Apotekets utformning

Vad är det första du ser när du går in i apoteket?

Hur är apoteket organiserat?

Receptexpedition

Läkemedel i egenvård

Handelsvaror

Rådgivningsmöjligheter

Apotekets bemanning

Hur många anställda ser du?

Vilka personalkategorier ser du på apoteket?

Vilka uppgifter verkar de ha?

Vad gör de huvudsakligen?

Apotekskunder

Hur många kunder har apoteket ungefär under en dag?

Hur många kommer för recept respektive egenvård?

Vilka tider kommer det flest kunder?

Vad är det för kunder?

Vilka verkar vara storsäljande produkter i egenvården?

Sammanfatta observationen skriftligt och ta med det som ett underlag till diskussionsseminariet.

2 Apoteket från en apotekares/receptaries synvinkel

Du ska här ta steget in på apoteket och följa en receptarie/apotekare i deras arbete. Det behöver inte vara samma person du följer hela tiden men du ska se de olika arbetsuppgifterna och skaffa dig en förståelse för apoteket från en apotekares/receptaries synvinkel.

De delar som du ska titta extra på för att kunna diskutera under seminariet är:

Apotekets rutiner och regelverk

Apoteksverksamhet styrs av ett omfattande regelverk, och kvalitetsarbete och rutiner är en viktig del i detta. Du har under detta besök en möjlighet att få ta del av grunderna för apoteksdrift och få en inblick i mängden lagar och regler som reglerar området. Det är inte meningen att du ska kunna allt eller ens förstå allt (det kommer på år tre i utbildningen...!) men du ges här en möjlighet att få en inblick i grunderna för arbete på apotek och vad syftet är med farmaceutisk kontroll och farmaceutisk kompetens i kundmöten på apotek.

- Ta del av många av de rutiner som apoteket har och varför de finns. Skaffa en överblick om hur det ser ut och grunderna. Du behöver självklart inte läsa in dig på alla rutiner! – fokusera på hur de ligger till grund för det dagliga arbetet.
- God apotekssed (Good Pharmacy Practice (GPP) – vad innebär dokumentet och hur används det på apotek. Läs igenom det innan du kommer ut till apoteket. Dokumentet God apotekssed hittar du på: [Good Pharmacy Practice \(GPP\), Sverige](#)

Receptexpedition

Följ flera expeditioner av recept från start till slut. Beskriv de olika momenten och varför de genomförs för att få en förståelse för farmaceutisk kontroll vid receptexpedition. Vad är viktigt i den farmaceutiska kontrollen och varför görs det? Varför krävs det en akademisk utbildning för att expediera recept på apotek?

Egenvårdsrådgivning

Följ flera kund-/patientmöten i öppenvården för att se vad farmaceutisk rådgivning i egenvård innebär. Vilka är de vanligaste problemen? Vilken kompetens behövs för att kunna möta detta? Hur arbetar farmaceuter med egenvårdsrådgivning?

Arbetet "bakom"

Det utrymme som kunderna inte ser på apotek kallas ofta "bakom". Där försiggår en hel del aktivitet som krävs för att apoteket ska fungera. Vad händer där? Få en inblick i varuhantering, lager och rutiner kring detta.

Sammanfatta observationen skriftligt och använd som ett underlag till diskussionsseminariet.

I den skriftliga sammanfattningen ska det ingå:

Beskrivning av processen runt en receptexpedition

Beskrivning av farmaceutens ansvar vid en receptexpedition

Beskrivning av rådgivning i egenvården

3 Intervju med en apotekare/receptarie

Bestäm ett möte med en apotekare/receptarie för att diskutera hur de ser på sin yrkesroll och professionen.

Exempel på frågor att ställa finns här nedan. Fundera gärna själv innan på ytterligare frågor som du vill ha svar på samt följdfrågor till dessa frågor om det skulle vara svårt att få den du intervjuar att svara. Det kanske också dyker upp frågor under din tid på apoteket som du har en möjlighet att ställa här!

- Hur ser en vanlig dag ut?
- Vad är det bästa/sämsta med att vara apotekare/receptarie på apotek?
- Hur ser du på apoteksverksamhet – vad är det viktigaste för ett apotek?
- Hur ser du på konkurrens och samarbete mellan apotekskedjor?
- Hur ser du på farmaceutisk rådgivning kontra försäljning på apotek?
- Är jobbet som du föreställde dig när du studerade till apotekare/receptarie? Om inte, vad är det som skiljer?
- Ser du kopplingen mellan de kurser du läste på universitetet och ditt arbete idag?

Detta **kommer också att diskuteras på seminariet så se till att ta bra anteckningar** och fundera gärna en gång själv på dessa frågor också så du har tänkt på vad det är du utbildar dig till och vad som är viktigt i din framtida profession!

Skriftlig information till mottagande apotek

På apotekar-/receptarieprogrammet i Umeå vill vi att studenterna ska komma i kontakt med apoteksvärlden redan under första terminen. Syftet med detta är att introduceras till grunderna i farmaceutisk praxis på öppenvårdsapotek.

Vad ska studenten göra?

Två dagars platsbesök på öppenvårdsapotek där det ingår en observation om apoteket ur ett kundperspektiv samt få en introduktion till apoteksarbetet ur ett personalperspektiv och få möjlighet till samtal/intervju med en apotekare/receptarie.

Varför är just ditt apotek kontaktat av studenten?

Alla apotekskedjor är kontaktade av kursledningen och det finns en stor vilja från apotekskedjornas ledning att apoteken ska ta emot studenter för dessa platsbesök.

Studenterna får själva ordna våra studiebesöksplatser och är mycket tacksamma om de kan komma ut på sin hemort. Det är dock du som ansvarig på apoteket som bestämmer om det är möjligt att ta emot studenten.

Vad är syftet med platsbesöket och hur ska det gå till?

Syftet med platsbesöket är att studenterna ska få en introduktion till grunderna i farmaceutisk praxis på öppenvårdsapotek. För att göra detta så ska de "gå med" under två dagar på apoteket. De har tre olika uppgifter. Tanken är att de är i kunddelen av apoteket ca en halvdag, i egenvården med någon/några ur personalen en halv till en dag samt i receptur och inne på apoteket en dag. Dessutom hoppas vi att någon ur personalen kan ställa upp på en kortare diskussion om apotekar-/receptarierollen på apotek.

Viktigt!

Studenterna är inte på apoteket för att kontrollera eller kritisera ert arbete! De kommer aldrig heller att nämna några namn eller andra "avslöjande" uppgifter, varken för personer inom apotekskedjan eller i gruppdiskussioner på universitetet efteråt.

Formalia för apoteket

Innan praktiken startar så behöver ni utse en person som är ansvarig för studenten under platsbesöket. Vem det är ska meddelas till studenten. Efter avslutat platsbesök kommer studenten be denne att fylla i en blankett som intygar att studenten har varit ute på apoteket.

Frågor?

Du kan vända dig till kursansvarig Pia Seidel (pia.seidel@umu.se, tel: 090-786 73 80) eller till praktiksamordnare på din apotekskedja för att få veta mer.

Intyg om genomfört platsbesök på apotek

Under den första kursen, Introduktionskurs i farmaci 5 hp, på Apotekar- och Receptarieprogrammet vid Umeå universitet ingår två dagars platsbesök på öppenvårdsapotek. Platsbesöket är obligatoriskt.

Härmed intygas att nedanstående student har genomgått två dagars platsbesök på öppenvårdsapotek.

Studentens namn: _____

Ovanstående intygas av studentens "handledare" på öppenvårdsapoteket.

_____	_____
Ort och datum	Apotek
_____	_____
Namn-teckning	Namn-förtydligande

Ifyllt intyg ges till studenten som scannar in det och lämnar intyget till kursansvarig via inlämningsfunktion i Canvas alternativt skickar det med post.

Vid frågor eller oklarheter kontakta kursansvarig:

Pia Seidel
Tel: 090-786 73 80
Email: pia.seidel@umu.se

Postadress
Pia Seidel
Institutionen för integrativ medicinsk biologi (IMB)
Byggnad 6H, Norrlands universitetssjukhus
901 85 Umeå